

## Dôvodová správa

### I. Všeobecná časť

Zastupiteľstvo Trenčianskeho samosprávneho kraja dňa 26. septembra 2016 Uznesením č. 416/2016 v súlade s ust. §11 ods. 2 písm. q) zákona č. 302/2001 Z. z. o samospráve vyšších územných celkov (zákon o samosprávnych krajoch) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 302/2001 Z.z.“) schválilo Štatút Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „štatút“). Na základe Článku 26 ako súčasť Štvrtej časti „štatútu“ tento dokument upravuje verejné uznanie Trenčianskeho samosprávneho kraja. Tými podľa „štatútu“ sú Cena Trenčianskeho samosprávneho kraja udeľovaná Zastupiteľstvom Trenčianskeho samosprávneho kraja (ďalej len „Cena TSK“) a Cena predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja udeľovaná predsedom (ďalej len „Cena predsedu“).

Podľa štatútu Trenčiansky samosprávny kraj do konca apríla príslušného roku zverejní prostredníctvom tlačenej a elektronickej médií výzvu na predkladanie návrhov na udelenie verejných uznaní Trenčianskeho samosprávneho kraja. Návrh na ocenenie jednotlivcov alebo kolektívov môžu predkladať poslanci zastupiteľstva, orgány štátnej správy, samosprávy, verejnoprávne inštitúcie, občianske združenia, právnické alebo fyzické osoby. Návrhy na ocenenie jednotlivcov alebo kolektívov sa predkladajú do 30. septembra príslušného kalendárneho roka Úradu TSK. Návrhy doručené po tomto termíne sa nezohľadňujú. Spravidla sa udeľujú tri (3) Ceny TSK a tri (3) Ceny predsedu v jednom kalendárnom roku. Cena TSK a Cena predsedu sa odovzdáva jedenkrát ročne slávnostným spôsobom na stretnutí s významnými osobnosťami TSK.

Cena TSK je verejným ocenením občanov Slovenskej republiky, ako aj cudzích štátnych príslušníkov, jednotlivcov a kolektívov, za dlhoročný mimoriadny prínos pre rozvoj Trenčianskeho samosprávneho kraja a mimoriadne významné zásluhy vo všetkých oblastiach spoločenského, hospodárskeho a kultúrneho života. Cenu TSK predstavuje umelecké stvárnenie krajskej dominanty – Trenčianskeho hradu na skalnom brale z dielne Strednej odbornej školy sklárskej, ktorá je od 1. septembra 2019 jednou z dvoch organizačných zložiek Spojenej školy Púchov. Súčasťou diela je v súlade so štatútom erb TSK a nápis „Cena Trenčianskeho samosprávneho kraja“. Udelenie Ceny TSK schvaľuje Zastupiteľstvo Trenčianskeho samosprávneho kraja spravidla na svojom poslednom pracovnom zasadnutí v príslušnom kalendárnom roku, a to na základe odporúčania Komisie pre udeľovanie Ceny TSK (ďalej len „komisia“). Závery komisie v písomnej forme majú pre Zastupiteľstvo TSK odporúčací charakter. Pri výbere kandidáta na udelenie ceny komisia prihliada na skutočnosť, aby ocenení boli, pokiaľ je to možné, zo všetkých oblastí spoločenského života. Komisia je zložená z podpredsedov TSK, predsedov komisií zriadených Zastupiteľstvom TSK a predsedov poslaneckých klubov v Zastupiteľstve TSK,

pričom každý predseda môže namiesto seba do komisie nominovať iného člena komisie.

## **II. Osobitná časť**

Na výzvu Trenčianskeho samosprávneho kraja na predkladanie návrhov na udelenie verejných uznaní Trenčianskeho samosprávneho kraja do konca septembra 2020 zareagovalo celkovo 16 navrhovateľov, ktorí na ocenenie verejným uznaním navrhli 18 laureátov, z toho 1 kolektív a 17 jednotlivcov.

Nakoľko novembrová schôdza Zastupiteľstva TSK konaná dňa 23. novembra 2020 je posledným plánovaným rokovaním Zastupiteľstva TSK v roku 2020 a s ohľadom na slávnostný ráz udeľovania verejných uznaní, Komisia pre udeľovanie Ceny TSK odporučila Zastupiteľstvu TSK počas rokovania dňa 23. novembra 2020 navrhovaných laureátov na udelenie Ceny TSK prerokovať s tým, že samotné uznanie bude udelené na samostatne zvolanej slávnostnej udalosti.

Na základe hlasovania Komisie pre udeľovanie Ceny TSK, ktoré sa uskutočnilo per rollam, bolo Zastupiteľstvu Trenčianskeho samosprávneho kraja odporučené udeliť Cenu TSK za rok 2020 dvom jednotlivcom, a to s dôrazom na zachovanie výnimočnosti tohto ocenenia. Komisia odporučila Zastupiteľstvu TSK tento návrh schváliť na v poradí XXVI. Zasadnutí Z TSK v pondelok 23. novembra 2020 a cenu laureátom slávnostne udeliť v rámci samostatného slávnostného podujatia začiatkom budúceho roka.

Komisia pre udeľovanie Ceny TSK odporučila Z TSK verejné uznanie v podobe Ceny TSK za rok 2020 udeliť:

### **a) Bohuslavovi Kortmanovi**

Predseda Jaskyniarskeho klubu Strážovské vrchy, dlhoročný šéfredaktor vydavateľstva Osveta v Martine a šéfredaktor Knižného centra Žilina sa narodil 28. apríla 1950.

Popri zamestnaní sa venoval a dodnes venuje jaskyniarstvu a niekoľko rokov bol aj predsedom Slovenskej speleologickej spoločnosti s takmer 800 členmi z celého Slovenska. Dodnes je členom výboru tohto združenia a držiteľom niekoľkých ocenení Slovenskej speleologickej spoločnosti. Pod jeho vedením boli objavené a zdokumentované viaceré významné jaskyne, napríklad najväčšia jaskyňa v Strážovských vrchoch Četníková svadba s takmer 1300 metrami podzemných priestorov patriaca do prvej päťdesiatky najdlhších slovenských jaskýň. Čarovné podzemné krásy krajiny a najmä Strážovských vrchov si nenechával iba pre seba. Absolvoval stovky prednášok na školách, v rekreačných zariadeniach či kúpeľoch na tematiku jaskyniarstva. Mal významný podiel na náročnom natáčaní filmov o jaskyniach, v ktorých účinkoval alebo nahovoril sprievodný komentár.

Bohuslav Kortman je neúnavným propagátorom jaskyniarstva aj v teréne. Náučné tabule s jaskyniarskou, ale aj ochranárskou tematikou, ktoré po odbornej stránke zostavil a s kolegami aj osadil, sa tešia pozitívnym ohlasom. Aby nepodával iba sprostredkované informácie, umožnil záujemcom priamo spoznať jaskynné krásy. Najmä jeho zásluhou bola Pružinská Dúpna jaskyňa vyhlásená za verejnosti prístupnú. Jaskyniarsky klub Strážovské vrchy v nej pravidelne organizuje „dni otvorených dverí“. Lektorský výklad Bohuslava Kortmana si okrem týchto dní môžu vypočuť aj individuálni návštevníci, ktorým ochotne poskytne svoj voľný čas, pricestuje z Považskej Bystrice a jaskyňu otvorí.

Zanedbateľné nie sú ani jeho ekologické aktivity. Z jeho iniciatívy sa napríklad každoročne robí jarné čistenie potoka pretekajúceho Manínskou tiesňavou. Zaslúžený oddych na dôchodku je v jeho podaní plný aktivít v prospech verejnosti. Zanieten a tvrdo pracuje na objavovaní nových jaskýň alebo jaskynných priestorov, ktoré následne pútavo prezentuje záujemcom. Dokáže motivovať ľudí rôzneho veku a rôznych povolaní, aby mu pomohli zrealizovať myšlienky, ktoré obohacujú život ostatných o poznanie neznámeho. Bohuslav Kortman je známou osobnosťou nielen v jeho pôsobisku – Považskej Bystrici, ale aj v rozličných kútoch Slovenska, Čiech či Poľska.

Bohuslav Kortman je laureátom Ceny predsedu Trenčianskeho samosprávneho kraja za rok 2020 za celoživotnú náučno-ekologickú prácu v oblasti jaskyniarstva a turistiky.

Návrh na ocenenie Bohuslava Kortmana Trenčianskemu samosprávnemu kraju predložil za Jaskyniarsky klub Strážovské vrchy a Slovenskú speleologickú spoločnosť Ján Kasák.

#### **b) Emílii Šteingerovej**

Emília Šteingerová sa narodila v roku 1939 v Dolnej Súči ako prvé z deviatich detí. Vyštudovala ekonomickú školu s maturitou. V mladosti tancovala vo folklórnom súbore Družba, neskôr spolupracovala s Hedou Šimonekovou, ktorá ju priviedla na myšlienku založiť súbor. V roku 1974 tak vznikol Detský folklórny súbor Radosť. Ten začínal s dvadsiatimi deťmi najskôr bez muziky. Po roku sa k nemu pridali pán Vojtech Vašš a vznikla detská cimbalová muzika.

Hlavným poslaním súboru je viesť deti k spoznávaniu krás slovenského folklóru a priblížiť národné tradície ľuďom na Slovensku i v zahraničí. Vďaka snahe, húževnatosti a prirodzenému talentu detí sa zodpovedná a svedomitá práca pedagógov zúročuje a poslanie Detského folklórneho súboru Radosť sa už desaťročia darí naplňať. Osobitý scénický spracovanie, jasná dramaturgická a systematická práca s mladými zverencami priviedla súbor Radosť na javiská popredných celoslovenských, ale i celoeurópskych festivalov, z ktorých si priniesol

hneď niekoľko ocenení. Jedným z vyvrcholení jeho pôsobenia je aj CD Radosť pre radosť a CD My sme súbor Radosť, rozdáваме radosť.

Detský folklórny súbor Radosť je členom Folklórnej únie na Slovensku a Armádneho folklórneho združenia v Trenčíne. Počas svojho 45-ročného pôsobenia na čele s Emíliou Šteiningerovou sa prepracoval medzi popredné detské folklórne kolektívy, vychoval stovky tanečníkov a spevákov. Dnes v súbore pôsobí už niekoľká generácia hudobníkov, ktorí spoločne reprezentovali a stále reprezentujú mesto Trenčín i Trenčiansky kraj v rôznych krajinách. Deti zo súboru doteraz účinkovali v 16 štátoch Európy, ale i v USA, Kanade či na Taiwane. Podľa niekdajších, ale aj súčasných členov súboru sa Emília Šteiningerová zapísala do srdca hneď niekoľkým generáciám folkloristov, a to najmä vďaka neúnavnému rozdávaniu inšpirácie, lásky a ľudského porozumenia.

Práve s Detským folklórnym súborom Radosť reprezentovala Emília Šteiningerová Slovensko na množstve domácich i zahraničných festivalov. Ako sama hovorí: *„Súbor Radosť je súčasťou môjho života.“*

Emília Šteiningerová je laureátkou Ceny TSK za uchovávanie regionálnych tradícií a šírenie kultúrneho dedičstva Trenčianskeho kraja na Slovensku aj v zahraničí.

Návrh na ocenenie Emílie Šteiningerovej Trenčianskemu samosprávnemu kraju predložil poslanec Zastupiteľstva TSK Štefan Škultéty.